

Réunion 84

ČESKÝCH RYTÍŘŮ ŘÁDU SV. LAZARA JERUZALÉMSKÉHO

Ročník VII.

Číslo 2.

Schwalbach/ Ts. duben 1984

ŘÁDOVÍ RYTÍŘI A KŘESŤANŠTÍ MARONITÉ.

Pohoří Lubnan v Přední Asii dalo ve své arabské podobě jméno libanonskému státu. Jde o původní semitské označení znamenající "bílé hory" a v arabském slovníku kořenu l-b-n vyjadřuje představu mléka a odtud vycházela představa Libanonu jako země mléka a medu. Takovým také býval, než zemi zachvátila revoluce. Do Libanonu naše Komenda do křesťanské nemocnice v Zahle, zasílala léky a lékařské přístroje. Nyní však vojenská a politická situace se neustále zhoršuje a nikdo nemůže předvídat, kam až libanonská tragedie dospěje a kdy začne vyhlazování křesťanů.

Nebylo tomu však vždy tak. Maronité, příslušníci syrsko-křesťanské církve, kteří se nazývají dle sv. Marona, společně s emíry drusů po celá staletí vytvářeli politickou tvář této země. V minulém století však došlo k neshodám a odcizení těchto dvou skupin.

Nám členům křesťanských rytířských řádů nemůže být osud libanonských maronitů lhostejný již z toho důvodu, že v této zemi obklopené arabským nepřátelským světem žije z jeho počtu obyvatel přes 53% křesťanských maronitů. A již také proto ne, protože v době křížových výprav byli tito maronité přirozenými spojenci řádových rytířů. Jak k tomuto spojení došlo?

Sotvaže křesťanský svět překročil první tisíciletí od narození Krista, začalo mu hrozit až dosud největší nebezpečí. Zánik Západního světa a jeho kultury přicházel z východu, kde jeden z tureckých mohamedánských kmenů zvaný Seldžukové, založil mohutnou říši, ke které připojil i Jeruzalém. Císař byzantské říše Alexis I. se tím cítil ohrožen a požádal Řím o pomoc. Papež Urban II. se proto rozhodl sjednotit všechny křesťany pod znamením kříže a osvobodit Svatý hrob. Na jeho výzvu se shromáždily v roce 1095 v Clermontu tisícové davy duchovenstva, šlechty a i prostého lidu. Všichni přišli aby vyslechli jeho poselství, které hluboce otřásl nejen přítomnými, ale změnilo život statisíců věřících. Bylo zde rozhodnuto o křížové výpravě, která měla osvobodit Svatou zemi od mohamedánů. Svá vojska okamžitě postavil Gottfried z Bouillonu a hrabě z Blois. K nim se pak přidali tisíce dalších šlechticů. Za rok po vyhlášení křížové výpravy, bylo zorganizováno jádro křížových rytířů, které se dalo na pochod směr Malá Asie.

Křesťanská vojska se po nepředstavitelných útrapách a ztrát na životech dostala roku 1099 pod hrady Jeruzaléma. Po dlouhém a krvavém boji se jim podařilo dobýt města a stát se jeho pány. Tím však boje s mohamedány neskončily, ale naopak pokračovaly dále.

Křesťanské vojsko trpělo nejenom nedostatkem přísunu čerstvých sil z Evropy, ale i nedostatkem materiálu, potravin, zbraní a ošetření. Chybělo vše potřebné pro vedení dlouholetých válek o syrsko-palestínské

území. Průběh bojů s sebou přinášel zákonitě stále rostoucí počet raněných a mrtvých.

V této době křížových tažení z potřeby a nutnosti vznikala celá řada církevně rytířských řádů, které měly své vlastní řehole různé upravené a závazek bránit víru a pečovat o chudé a nemocné. Po založení Království Jeruzalémského, hrály pak tyto rytířské řády nejhlavnější roli při jeho obraně. Každý řád vyžadoval od svých členů ne jen přísné dodržování mnišského slibu, ale pozdější povinnost vojenskou.

Trvajícím boji se špitály plnily, ba přepřehovaly. Nezbyvalo nic jiného než staré rozšiřovat a stavět nové. Úměrně se musel zvětšovat i počet jak sloužících bratří, tak i bojujících, to znamená rytířů. Těchto velmi rychle v bojích ubývalo a tak z nutnosti musel i náš Řád, jehož členy původně byli pouze rytíři postižení leprou a jinými nakažlivými chorobami, začít přijímat rytíře zdravé, schopné boje. Tím i řád sv. Lazara se stal řádem rytířským, to znamená šlechtickým.

O hrdinských činech Lazariánů se můžeme dočíst ze zpráv jeruzalémského patriarchy Roberta: " Při porážce křesťanských vojsk města Gazy padli všichni rytíři řádu sv. Lazara Jeruzalémského. V Montmusaratu - to byla nová městská čtvrť Akkonu - měli Lazariáni řádový dům s nemocnicí, který léta bránili se zbraní v ruce. Ve 13. st. společně s Johanitý a Templáři měli za úkol bránit novoměstskou akkonskou hradbu. Mimo to se zázpisu také dovidáme, že rytíři řádu sv. Lazara se proslavili již roku 1250 v bojích o Mansuru a v roce 1252 o Ramlach.

V těchto dlouholetých bojích řádových rytířů o syrsko-palestínské území došlo ke styku s křesťanskými maronity. Jako se spojenci. Od těchto časů až po dnešní dny potrvál jejich kladný vztah k západnímu světu.

Katastrofa vyvrcholila dne 18. května roku 1291, kdy křesťanští rytíři bránci Akkon, poslední to baštu, slyšeli buňování k útoku. Na dobytí Akkonu bylo pod vedením sultána al Malika al Asch-rafa nasazeno 60 tisíc jezdců a 160 tisíc pěších mohamedánů. Řádoví rytíři věděli co je čekat, padnou-li do rukou nepřátel. Jejich osud zachycuje poslední zpráva ve které se píše, že se útekem na loď jedoucí na Kypr zachránilo pouze sedm Johanitů a deset Templářů. Jinak všichni rytíři Německého řádu, sv. Lazara a dalších, našli při obraně Akkonu smrt.

Na ukončení tohoto článku nezbyvá již nic jiného, než si klást otázku, jaký osud čeká křesťanské maronity v záplavě fanatických mohamedánů.

Literatura: Förtner: Operation Heiliges Grab, W.G. Rödel: Werden und Wirken des Lazarus-Ordens, W. Silverta: Die Kreuzzüge.

ZÁSLUŽNÝ KRÍŽ A FALERISTIKA.

Protože jeden záslužný kríž ČVP bude pravděpodobně udělen do řad členů Komendy, považujeme za vhodné uvést toto pojednání volně zpracované dle článku Fr. Kopečka: Faleristika a Československé řády.

Faleristika je jedním z málo známých a také málo pěstovaných oborů, patřících k rytířským disciplinám. Již samotný název je méně známý, než heraldika, numismatika a nebo Vexillologie. Budeme-li hledat význam tohoto slova v naučných slovnících, nebude naše úsilí korunováno úspěchem. Jediné vysvětlení najdeme jen v latinském slovníku Pražák-Novotný-Sedláček pod písmenem "P", heslo phalera, arum "f". V závorce je řeckými písmeny napsáno - tā fálera... a dále faléry, tj. kovové ozdoby, medailony; spec. vyznamenání, čestné odznaky, jež byly uděleny vojákům za zásluhy a statečnost. A zde jsme u jádra věci, neboť faleristika je záležitostí vojenskou a tím také rytířských řádů, které mají právo svým členům udělovat medaile, vyznamenání a čestné odznaky, jimiž byly dekorováni vojáci za statečnost. Muži je nosili na prsou, koňům byly zavěšovány na čelo, na řemen nákrční nebo náprsní.

Faleristika je tím oborem, který se zabývá sbíráním čestných odznaků, které se v naší době běžně nazývají řády a vyznamenání. Faleristika, stejně jako numismatika, byla původně výsadou pouze jen těch nej-

vyšších vrstev společnosti, protože právě vysoké šlechtě a panovnickým rodinám se dostávalo různých vyznamenání. Jednotlivé rody pak samy zakládaly svoje rodové sbírky řádů a vyznamenání, které obdrželi jednotliví členové rodu. Tyto sbírky můžeme vidět ne jen u nás v Německu na různých hradech a zámcích, ale i v Československu. Tam mezi nejznámější rodové sbírky patří schwarzenberská na zámku Orlik, kde základ tvoří řády udělené maršálu knížeti Karlu Filipu Schwarzenbergovi. Dále to je sbírka řádů Klementa Václava Lothara knížete Metternicha na zámku Kynžvart. Obě sbírky obsahují řády a dekorace z přelomu 18. a 19. století, tedy z období koaličních válek proti Francii a z doby protinapoleonských tažení a z let následujících.

Později šlechtické rody shromažďovaly i řády, které nebyly udělovány přímo příslušníkům jejich rodiny. Kupovaly a vyměňovaly si je pro své sbírky právě tak, jako to dělají dnešní faleristikové. Se vši určitostí se časem v některé z těchto sbírek, jako vzácnost, objeví i záslužný kríž našeho ČVP.

FK

ZPRÁVY OSOBNÍ.

Bývalý člen rady našeho Velkopřevorství Alexander říšský rytíř Freyer z Freyersdorfu a Glišvic nám oznámil, že dne 15.12.1983 se v jeho rodině narodil syn Kilián Alexander Jindřich Bohuslav Vratislav. Jméno Kilian dostal po zakladateli rodu, který byl strážmistrem Koburského regimentu a byl povýšen do stavu říšských rytířů v roce 1695. Synek Kilián je tedy nejmladší ratolestí na kmenu sratého rodu.

Přicházíme s blahopřáním!

Německý Mitteilungsblatt - Ackermann-Gemeinde oznamuje:

...zum 60. Geburtstag

Vilma Kočová, kaufm. Angest., Schönberger Weg 12,
6231 Schwalbach, früher Prag (9. April)

KOMENDA HLÁSÍ. Na konto nám došlo od Otce Kubovce, KCLJ, 100.-DM, od L Wendliga, CLJ, 50.-DM, od L. Kotačky 50.DM a od neznámého dárce též 50.-DM. Všem tímto srdečně děkujeme!

DEMOKRACIE V EXILU

Uplynulý rok přinesl řadu pracovních úspěchů především v sociální oblasti společenství *Českých rytířů Řádu sv. Lazara Jeruzalémského*. 10. prosince se konala ve SRN porada za účelem ustavení štábu, věnujícího se činnosti v řádové nemocnici v Senegalu. V m. r. ji navštívil špitálník ČVP, rytíř-komtur MUDr. Otokar Hřebík, který na prosincovém setkání referoval o celkem neutešeném stavu senegalského lazaretu. Byli již podniknuty patřičné kroky k nápravě poměrů trvalou pomocí všech útvárů řádu. V minulých dnech již účinně pomohli lékaři MUDr. Pavel Lička, CLJ, a rytíř MUDr. Josef Lainka, jakož i Stanislav Šich, OLJ.

JAK JE ORGANISOVÁNO VATIKÁNSKÉ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ.

Dne 19. února proběhla v denním tisku zpráva o tom, že Vatikán a Itálie uzavřely nový Konkordát, podepsaný za Svatou stolicí státním tajemníkem kardinálem Casarolim a za italskou stranu ministerským předsedou Craxim. Touto konkordací se upravují vztahy mezi katolickou církví v Itálii a italským státem. Dle této smlouvy přestává být katolická církev italskou státní církví a Řím Svatým Městem.

Jak se vlastně praktikuje zahraniční politika Vatikánu, tohoto samostatného papežského státu uvnitř Říma.

Jako každý významný stát, tak i Vatikán má své ministerstvo zahraničních věcí a diplomatické zastoupení. Pohlédneme tedy na aparát diplomacie a na ty, kteří dělají, zahraniční politiku. Nedělá-li ji přímo sám Svatý Otec, je pro ni příslušná "Rada pro

veřejné záležitosti věcí církevních", která sestávala do loňského roku ze 17ti kardinálů kurie. Dnes vzrostla na 26 členů. Ne však toto samotné gremium, které se schází v delších časových odstupech je vlastním vatikánským ministerstvem zahraničních věcí. Provádění záležitostí zahraniční politiky je úkolem hlavně sekretariátu této rady, v jejímž čele stojí tajemník, arcibiskup Silvestrini. Jeho předchůdce Casaroli, známý jako zahraniční ministr papeže Pavla VI. a tvůrce jeho východní politiky, je od roku 1979 kardinálem - státním sekretářem. Tato hodnost vlastně odpovídá v jiných zemích ministerskému předsedovi. V tomto omezeném smyslu můžeme ho považovat za hlavu papežské vlády. Kardinál - státní sekretář je ze své funkce i prefektem, to znamená, předsedou rady pro veřejné zále-

žítosti církve a tím i nadřazeným tajemníko-
vi rady arcibiskupovi Silvestrinimu. Casa-
roliho zájem patřil vždy především zahra-
niční politice, proto ji ze své funkce ne-
provádí jen formálně.

Diplomatickými záležitostmi papežského
státu je pověřen, na vatikánské poměry po-
měrně ještě mladý podtajemník Bačkis (42),
rodem Litevec. Radě je též přidělen jeden
apoštolský nuncius pro zvláštní úkoly. Je
jím arcibiskup Poggi, který byl již nescísl-
někrát ve východních státech, obzvláště
pak v Polsku, ve službách papeže. Dále sem
patří tři apoštolské nunciové, arcibisku-

pově Zupi, Laigueglia a Ferraioli. Tak je
složeno hlavní vedení vatikánského mini-
sterstva zahraničních věcí.

Střed tohoto úřadu tvoří celá řada čle-
nů diplomatické služby, vesměs absolventů
římské papežské diplomatické akademie.
Většina všech Otců úředníků jsou Italové.
Vzácnou výjimku zde tvoří pater Bukovský,
Slovák, který je referentem pro Českoslo-
vensko a Rumunsko. Jeho funkce je důleži-
tější, než bychom předpokládali přihlíže-
jíc k jeho nevyšoké hodnotě v tomto slo-
žitém a citlivém aparátě. **K**

Vybráno z článků denního tisku.

GENTLEMANI V SUKNÍCH, JEJICH KLANY A TRADICE. (DOKONČENÍ).

Když v roce 1953 královna po své korunovaci
navštívila Skotsko, měl lord Lauderdale, hlava
klanu Maitlandů, jako vždy nést vlajku s křížem
svatého Ondřeje, skotskou státní vlajku a samo-
zřejmě měl mít sukni - kilt. Z toho však vznikly
potíže. Kilt totiž není žádný národní kroj, nýbrž
kroj lidí z vysočiny. Klan Maitlandů je klan z ní-
žiny. To však neznamená, že by se zde nikdy kilt
nenosil. Maitlandové si vypomohli kostkami klanu
Cubbinganů a Gunnů, s nimiž jsou spřízněni. Svě
děti nechali pobíhat ve všech možných tartanech.
(To je kostkovaná látka) Pro lorda Lyona, který
je pověřen dbát na dodržování tradic to bylo pří-
liš. Nemohl strpět, aby lord Lauderdale při na-
vštěvě nové korunované královny pochodoval v
tartanu jiného klanu. Maitlandové potřebovali
vlastní tartan, ten jim určil lord Lyon a kostky
byly zapsány do seznamu tartanů. Tím byl kostko-
vý svět opět v pořádku a královna mohla přijet,

Původně nosili Skotové svá kára, jak je napad-
lo. Teprve po zákazu krojů z doby mezi léty 1746
až 1782 se to změnilo. Když směli opět obléci kilt,
byly všechny vzory téměř zapomenuty a tak se
vyhledávaly a nebo nové vymýšlely. Teprve teď se
začaly rozlišovat podle klanů a začaly se rozlišo-
vat lovecké tartany pro denní nošení a tartany pro
večerní obleky. Turisté zřídka tyto rozdílům
rozumí. Nosí co se jim líbí a Skotové to ignorují.

Se slovem Skotsko, jsou nerozlučně spjaty i
dudy a ty jsou v této zemi opravdu tradičním hu-
debním nástrojem. Pro většinu nás Čechů to byla
opět čistě lokální záležitost strakonická. Ovšem
ti kteří nosili kostkované sukne, to byli Sko-
to a ti ve žlutých tříčtvrtečních kalhotách,
pod kolena spoutaných mašlemi, ti byli ze Stra-
konic. Ke skotským dudám patří i "pibroch", to je
pomalá, těžkomyslná dudácká muzika, kterou je sly-
šet na každém "ceilidhu", sousedském posezení, kde
se hovoří a zpívá gaelsky.

Přiznávám se, že na mezinárodním Réunion
členů našeho Řádu konaného r. 1982 v Irsku, jsem
byl překvapen tím, že na zámku Dunsany, kde jsme
obědvali, nám hráli dva dudáci v hnědých sukních.
Mělo to být pravděpodobně něco typicky irského.

K tradici patří i udržovat starý rodinný maje-
tek a to není laciná záležitost. Proto majitelé
zámku a hradů hledají různé způsoby, jak si pomo-
ci. Jedním z běžných způsobů je, získat si tak
zvané platící hosty. Ze zkušenosti víme, že i my
v Německu jako členové Řádu přicházíme ve styk s
touto praxí. Před několika roky při jedné řádové
akci se mi svěřila J.J. kníže z L., že na svém
sídle přijímá a to i na delší dobu platící hosty.
Jeho syn měl k tomu i živnostenský list. Dnes
pro dlouhu musela knížecí rodina své sídlo prodat.

Podobnou situaci jsme mohli vidět i my v roce
1982 při okružní jízdě Irskem. Na překrásném zámku
Birr nás za vstupně prováděli členové rodiny zá-
meckého pána. Děkonce i nejmladší, dvanáctiletý
jeho syn dělal průvodce pracovním a knihovnou.
Při odchodu bylo možno si zde koupit různé suve-
nýry, pohlednice zámku a podobně. Není tomu jinak

v Anglii, Francii, Belgii a i jinde. Je to tím, že
mnohé chátrá a opravy jsou finančně neúnosné. Ve
Skotsku domy z 18. století si majitelé nemohou
dovolit opravovat. Subvence Národního trustu pro
Skotsko by pro stát byly dražší než ztráty, které
utrpí, když majitelům zámků sleví na daních. Už
brzy nezůstane nic na starém místě, protože pe-
trolejářští šajchové začínají skupovat skotské
zámky, aby sem mohli jednou za rok přijet na hon.

Jsou ovšem výjimky a to i ve Skotsku. Tak na-
příklad vévoda z Athollu, který je také i majite-
lem pivovaru a úspěšným obchodníkem v Londýně, má
jako jediný v Evropě scukromý pluk "Atholl High-
landers", kteří při slavnostních příležitostech
defilují. Jiný příklad jsou "Archers" lučištníci,
garda asi 400 mužů. Když královna jede do Skot-
ska, jsou zavčas vyrozuměni a každý se pak může
vydat ochraňovat Její Veličenstvo s lukem a šípy.
Mnohý předek těchto lučištníků, takto, jako člen
klanu, táhnul pro svého skotského krále do boje.
Vůdcové klanů za to dostali darem půdu nebo byli
povyšeni do šlechtického stavu.

Skotský král Robert the Bruce, pocházející z
Normandie, porazil Angličany roku 1314 u Bannock-
burnu a tak zajistil, i když jen dočasně, Skotsku
nezávislost. Jeho potomek, Andrew Douglas Alexan-
der Thomas Bruce, 11. hrabě z Elginu a Kincardinu,
není hlavou klanu, je to reprezentant starého
skotského královského domu před erou Stuartů po-
cházejících zase z Bretaně. Žije však jako hlava
klanu a ve světě klanů má klíčové postavení. Je
stejně spřízněn s Marií Stuartovnou jako s nyněj-
ší královnou.

U nás v Československu měli Novákové svou
vlastní organizaci i když nepocházeli z jednoho
hnězda. Co je to ale proti MacNeilům, kterých je
120.000 sdružených v klanových společenstvích. V
roce 1840 museli zchudlí předkové MacNeilů prodat
svůj ostrov Gordonům z Cluny. Gordonové se potom
brutálně vypořádali s MacNeily. V roce 1923 ode-
šli poslední MacNeilové dobrovolně, kvůli katastro-
fálnímu hospodářským poměrům. Klanová společenství
nejsou žádné nostalgické kluby, kde se pije whis-
ky, zpívají gaelsky lidové písně a nosí kroje. V
nich žije dál duch klanu. (Což u Nováků není.) Jsou
to společenství pro vzájemnou pomoc. V dnešní do-
bě se vracejí zpět ke kořenům.

V Glasgowě existuje od roku 1806 organizace
klanů, která ještě dnes zprostředkovává zaměst-
nání. Pod vedením hraběte Elgina pracuje "Stálá
rada vůdců skotských klanů". Tvoří jí 87 pánů, kte-
ří se jednou za rok scházejí a vzájemně si pomá-
hají udržovat dědictví otců a historie za stáva-
jících podmínek. "Stála rada" má i výbory, které
se scházejí častěji. Zde se šéfové klanů pro-
jevují jako ochránci životního prostředí, brání
se proti přehnané výstavbě silnic a proti zniče-
ní všeho starého, jen proto, že je to staré. Svým
způsobem jsou smýšlením "zelení". Jenže jsou ji-
mí z tradice, z idealismu, z lásky k rodné zemi
a ne z opozice a z nenávisť k dnešní společnosti.
Literatura: Oliver Hassencamp: Die Karierte Welt,
J.W. Sherpley: Scotland a Polyglot. **K**